

CYNGOR CYMUNED BETWS

Cynhaliwyd cyfarfod misol Cyngor Cymuned Betws fwy neu lai ar Skype ddydd Mercher 8 Gorffennaf 2020 am 7.00 yr hwyr.

Cynhaliwyd y cyfarfod ar sail anghysbell yn unol â darpariaethau Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Coronafirws) (Cyfarfodydd) (Cymru) 2020.

YN BRESENNOL: Cyng. Loreen Lewis (Cadeirydd), y Cyng. Jose Picouto, Lynwen Phillips, Lucy Jones, Betsan Jones a Andrew Megrath.

Cynghorydd Sir: Betsan Jones

Clerc - Miss Angela Brown

1. Cadeirydd i Groesawu'r Cynghorydd Newydd Mr Andrew Megrath

Croesawodd y Cadeirydd y cynghorydd newydd Mr Andrew Megrath.

Darllenodd Mr Megrath y Datganiad Derbyn Swyddfa ac ongl ei gamera i alluogi'r Clerc a'r Aelodau i'w weld yn llofnodi'r ddogfen.

Bydd yn postio hwn i'r Clerc.

2. Ymddiheuriadau

Ymddiheuriadau a dderbyniwyd gan y Cynghorwyr canlynol: Nolene Morgan (shifft nos gwaith Gweithiwr Allweddol gyda'i shifft yn cychwyn am 19: 00awr).

Ceisiodd Janet Davies, Alex Davies (fod yn bresennol ond ni allai gael mynediad at Skype oherwydd problem gyda sefydlu ar eu dyfais.)

Roedd y Cadeirydd wedi derbyn ymddiheuriadau gan y Cynghorwyr John, Price a Richards gan nad oes ganddyn nhw'r offer priodol ar hyn o bryd i gymryd rhan.

3. Datganiad gan Aelodau Buddiannau Ariannol ac An-ariannol

a. Cyhoeddodd y Cyng. B Jones, fel Cynghorydd Sir, fod ganddi fuddiant personol yn eitem 7 mewn perthynas â Pharc Betws a Maes Chwarae Maesquarre gan fod y ddwy ardal hon yn eiddo i Gyngor Sir Caerfyrddin a'u prydlesu i Gyngor Cymuned Betws. Hefyd mae ganddi ddiddordeb personol oherwydd ei bod hi ac aelod agos o'i theulu yn byw yn agos at y ddwy ardal.

b. Cyhoeddodd y Cynghorydd L Jones fod ganddi fuddiant personol yn eitem 7 o ran Maes Chwarae Maesquarre gan ei bod yn byw gerllaw.

c. Cyhoeddodd y Cynghorydd Phillips fod ganddi fuddiant personol yn eitem 7 mewn perthynas â Maes Chwarae Maesquarre gan ei bod yn byw gerllaw.

ch. Cyhoeddodd y Cynghorydd Megrath fod ganddo fuddiant personol yn eitem 7 o ran Maes Chwarae Maesquarre gan ei fod yn byw gerllaw.

4. Cadarnhau a Llofnodi Cofnodion y Cyfarfod a gynhaliwyd ddydd Iau 25 Mehefin 2020

Cynigiodd y Cynghorydd Picouto ac eiliodd y Cynghorydd Phillips, y dylid cadarnhau a llofnodi cofnodion y cyfarfod misol a gynhaliwyd ddydd Iau 25 Mehefin 2020 gan y Cadeirydd.

Traddododd y Cadeirydd araith yn nodi:

Mae'r aelodau'n dal swydd gyhoeddus i wasanaethu 11,000 o bobl y pentref. Bod 100 o ffermydd a thyddynnod ar y mynydd sy'n cyfateb i tua 1,700 o bobl. Mae Betws yn ardal fawr. Mae angen i aelodau feddwl am yr holl bobl yn y pentref ac nid dim ond y bobl rydych chi'n byw ynddynt.

5. Dogfennau gloywi Datganiad Buddiant i sicrhau cydymffurfiaid.

Cadarnhaodd yr aelodau a oedd yn bresennol eu bod wedi darllen y dogfennau ac y byddent yn cydymffurfio.

6. Tynnu at ei gilydd

Cadarnhaodd yr aelodau a oedd yn bresennol eu bod wedi darllen y ddalen a dynnwyd o'r Canllaw Cynghorydd Da.

7. Tiroedd Hamdden x 3

a. Arolygon Coed ac argymhellion, dyfynbrisiau ar gyfer y gwaith sy'n ofynnol

Mae'r arolygon coed cyntaf bob dwy flynedd wedi'u cynnal yn y 2 faes chwarae hy Heol Y Felin a Maesquarre. Ar hyn o bryd nid oes angen gwaith ym Maesquarre ond mae angen monitro rhai coed (ei unig eginblanhigion sydd angen eu tynnu sy'n tyfu ar hyd ffensys yr ardd). Beth bynnag, mae yna nifer o goed yn Heol Y Felin ar y ffin sydd â lludw yn marw yn ôl ac mae angen sylw arnyn nhw (y ffin yw'r gwrych nid y ffens, oni bai bod y coed ar ochr lôn y clawdd yna maen nhw ar y tir sydd ym meddiant yr Ymddiriedolaeth gan BCC), hefyd mae difrod strimmer hanesyddol wedi'i nodi ar y coed o fewn y ardal (heb ei wneud gan y contractwr presennol ond gan CSC a oedd yn cynnal a chadw'r ardal) mae angen rhoi sylw i rai coed eraill yn yr ardal werdd.

Cytunodd yr holl aelodau a oedd yn bresennol fod angen gwneud y gwaith a argymhellir.

PENDERFYNWYD i'r Clerc i gael dyfynbrisiau ac i ddewis contractwr i gyflawni'r gwaith angenrheidiol. Cynigiwyd hyn gan y Cynghorydd L Jones a'i eilio gan y Cynghorydd B Jones.

Parc Betws mae'r syrfëwr wedi dychwelyd gan fod y coed bellach yn eu dail llawn er mwyn canfod maint y lludw yn marw yn ôl yn y parc. Mae'n argymhell y dylid cwmpo'r coed yn unol â'r canllaw penderfyniad marw yn ôl gan fod y clefyd yn lledaenu'n llawer cyflymach na'r 15% y flwyddyn sy'n gyfartaledd cyffredinol a ddisgwylir. Mae'r coed a ystyriwyd yn risg isel bellach wedi dirywio i'r fath raddau fel y bydd angen eu symud yn fuan.

Cynigiwyd gan y Cyng Phillips ac eiliwyd gan y Cyng Megrath a **PENDERFYNWYD** y bydd y Clerc yn cael dyfynbrisiau am y gwaith sy'n ofynnol.

Cafwyd trafodaeth ynglŷn â'r goeden sydd yn yr afon ger y lan o dan y bont droed ym mhen pellaf parc Y Betws. Hysbysodd y Clerc yr aelodau bod y cyngor cymunedol, fel perchnogion torlannol, yn gyfrifol am yr ardal o lan yr afon i ganol yr afon. Derbyniwyd y wybodaeth hon a dogfen ategol ynghylch perchnogaeth glannau afon gan Adnoddau Naturiol Cymru.

Cynigiwyd gan y Cynghorydd L Jones ac eiliwyd gan y Cyng Picouto a **PENDERFYNWYD** y dylai'r Clerc gael dyfynbrisiau ar gyfer cost tynnu'r goeden.

Hysbysodd y Clerc yr aelodau bod CSC yn dal £ 2,000 y gellir ei ddefnyddio ar gyfer cynnal a chadw ym Mharc Betws megis paratoi'r rheiliau ffiniau rhydlyd ac ail-baentio, ail-godi hysbyswrdd / gwaith gwaith coed sydd ei angen, tynnu graffiti ar y Summerhouse Sioraidd neu fynd tuag ato. ardal y cwrw tennis.

b. Adroddiad blynyddol ar gyfer Maes Chwarae Maesquarre wedi'i gynnal gan CSC

Cafwyd trafodaeth ynglŷn â'r adroddiad, hysbysodd y Clerc yr aelodau na fydd unrhyw atgyweiriadau sy'n ofynnol ar gyfer Maes Chwarae Maesquarre yn dod allan o gyllid Cyngor Cymuned Betws. Mae gan Gyngor Sir Caerfyrddin £ 6,300 a £ 2,000 ar gyfer yr ardal hon a bydd unrhyw atgyweirio / symud / adnewyddu'r offer chwarae yn dod allan o'r gyllideb honno.

Bydd y Clerc yn anfon yr Adroddiad Blynyddol at gontractwr y maes chwarae fel y gellir costio / gwneud y gwaith.

Cafwyd trafodaeth ynghylch y gweithdrefnau y mae'n ofynnol eu gweithredu cyn i'r meysydd chwarae ailagor. BCC i arwain CSC ac i osod arwyddion (rhybudd ymwadiad gan nad oes unrhyw staff yn cael eu cyflogi yn y meysydd chwarae). Mae glanhau'r offer ar ôl ei ddefnyddio yn peri pryder oherwydd sut mae firws corona yn cael ei drosglwyddo. Contractwr i wirio'r holl offer cyn ailagor.

Hysbysodd y Cynghorydd Phillips yr aelodau ei bod wedi prynu 3 cadwyn beic a 2 glo rhif x ar gyfer y maes chwarae. Bydd hi maes o law yn cyflwyno'r dderbynneb 'e' i'r Clerc i'w had-dalu.

Hysbysodd y Cadeirydd yr aelodau ei bod wedi bod i Wilko 3 gwaith am 3 chlo ar gyfer y Meysydd Chwarae wrth iddynt gael eu symud.

Roedd y Cynghorydd Phillips wedi bod mewn cysylltiad â'i chysylltiad yn TRJ ynghylch yr arolwg ac mae angen rhoi sylw i'r coed ynn o ganlyniad i glefyd marw yn ôl. Byddant hefyd yn clirio rhywfaint o'r isdyfiant o fieri sy'n tresmasu'r ardal chwarae. Hysbysodd y Clerc yr aelodau bod angen trafodaeth ynglŷn â chodi ffin gan nad oes unrhyw beth yn bresennol ar hyn o bryd.

PENDERFYNWYD Bydd y Cynghorydd B Jones yn gofyn i CSC a fyddant yn cyfrannu at hyn fel y dylid bod wedi'i wneud cyn trosglwyddo'r asedau gan nad oes ffiniau clir yn amlwg rhwng tir CSC a TRJ.

PENDERFYNWYD y Cynghorydd Phillips i siarad â TRJ ynghylch y ffin a grybwyllir uchod.

c. Mae angen Adroddiad Blynyddol ar gyfer Heol Y Felin, mae hyn yn wahanol i'r adroddiadau Parciau a Chwarae sy'n cael eu gweithredu.

Hysbysodd y Clerc yr aelodau nad oedd yr Arolwg Blynyddol wedi'i gynnal ers 2018 pan ddaeth y contract blaenorol i ben, felly ers 1 Ebrill 2018 ni chynhaliwyd arolwg blynyddol. Mae hwn yn ofyniad ac fe'i nodir yn y ddogfennaeth yswiriant.

Cynigiwyd gan y Cynghorydd L Jones ac eiliwyd gan y Cynghorydd Phillips a **PENDERFYNWYD** y dylai'r Clerc ofyn i CSC gynnal yr Adroddiad Blynyddol gan eu bod hefyd yn gwneud Maes Chwarae Maesquarre (Chwefror bob blwyddyn) ar gost o £ 80 + TAW. Ni fyddai'r contractwr yn gallu ei wneud mor rhad â CSC gyda'r costau rhwng £ 200 a £ 300.

ch. Rhestr wirio lechyd a Diogelwch ar gyfer y 3 ardal, cytuno ar restr wirio, pwy fydd yn eu cynnal.

Cafwyd trafodaeth ynghylch y rhestrau gwirio sy'n ofynnol i ddangos gwiriadau diwydrwydd dyladwy ar gyfer yr ardaloedd sy'n cael eu cynnal gan Gyngor Cymuned Betws. Awgrymwyd y dylid cynnwys rhai o'r gwiriadau yn y contractau newydd a fydd i fod i ddechrau ar 1 Ebrill 2021.

Cafwyd trafodaeth ynglŷn â chael gweithiwr yn hytrach na chontractwyr ond gallai'r costau / cyrsiau hyfforddi / cymwysterau / tâl salwch ac ati fod yn afresymol ac roedd yr aelodau o'r farn bod y ddau gontractwr presennol yn cynnal yr ardaloedd fel rhai 'addas at y diben' ac mai'r costau yw'r hyn roeddent yn disgwyl. Hysbysodd y Cynghorydd B Jones yr aelodau fod y contractwr presennol yn rhatach o lawer na CSC pan gymerasant Barc Betws er enghraifft byddai gwagio'r biniau wedi bod yn £ 1,200 pe bai CSC wedi gwneud hynny a'i fod yn £ 624 yn fras gan y contractwr presennol sy'n werth

da am arian. Dywedodd y Cynghorydd B Jones fod ganddyn nhw ddadansoddiad manwl o'r tasgau a oedd i'w cyflawni gan y contractwr ar gyfer Parc Betws pan wnaethant feddiannu'r trosglwyddiad asedau yn 2017.

PENDERFYNWYD i'r Clerc ddod o hyd i fanylion y contract i weld a yw'n cael ei gyflawni.

Hysbysodd y Clerc yr aelodau ei bod wedi cysylltu ag OVW a chlerc profiadol hirsefydlog mewn perthynas â gwiriadau diwydrwydd dyladwy parc a maes chwarae ac mae un Clerc yn cerdded drwodd gydag aelodau bob 3 mis gyda rhestr wirio, hysbysodd Clerc arall fod y Cadeirydd wedi ymgymryd â'r dasg o gwirio eu meysydd hamdden gyda rhestr wirio a gwneud hyn yn rheolaidd yn enwedig ar ôl unrhyw stormydd i wirio am ddifrod. Awgrymodd y Cyng Phillips dir canol o wirio'r ardaloedd efallai unwaith y bydd angen dangos y diwydrwydd dyladwy.

Hysbysodd y Clerc yr aelodau bod angen gwneud gwiriadau, awgrymodd y Cynghorydd L Jones y bydd yn cysylltu ymhellach â Chlercod eraill i ddarganfod arfer gorau. Darllenodd y Cynghorydd Picouto allan o'r dudalen 'tynnu ynghyd' o'r canllaw Cynghorydd Da a nododd y gwahanol rolau y gall y Clerc eu cyflawni sy'n cynnwys bod yn rheolwr prosiect.

PENDERFYNWYD bydd y Clerc yn cysylltu â Chlercod eraill ac yn rhoi adborth yn y cyfarfod nesaf.

e. Cynllun rheoli ar gyfer y 3 maes y gellir eu defnyddio i sicrhau bod yr holl waith sydd ei angen yn cael ei wneud gan y contractwyr a'i fod wedi'i ymgorffori yn eu contract, y mae CSC wedi cysylltu ag ef.

Roedd yr aelodau wedi darllen y ddogfen yr oedd y Clerc wedi'i hanfon allan mewn drafft / gwaith ar y gweill a byddant yn parhau i baratoi'r cynllun rheoli ar gyfer Parc Betws cyn symud ymlaen i baratoi'r cynlluniau rheoli ar gyfer Meol Y Felin a Maesquarre Playgrounds.

Cynigiwyd gan y Cynghorydd Picouto ac eiliwyd gan y Cynghorydd B Jones a **PENDERFYNWYD** y dylai'r Clerc barhau â'r gwaith hwn gyda'r holl aelodau sy'n bresennol yn cytuno.

Am 20:13 hysbysodd y Cadeirydd yr aelodau fod ei batri yn rhedeg allan ar ben ei glin a gadawodd y cyfarfod yn dychwelyd am 20:15 ar ôl ei blygio i'r prif gyflenwad.

Cafwyd trafodaeth ynglŷn â'r graffiti ar yr hafdy Sioraidd ym Mharc Betws, hysbysodd y cadeirydd yr aelodau fod ei mab yn saer maen ac y gallai gynghori ar yr hyn y gellir ac na ellir ei ddefnyddio i lanhau'r garreg. Hefyd hysbysodd y Cynghorydd B Jones yr aelodau ei bod wedi bod yn siarad â Brodyr Griffiths ac y gallent o bosibl lanhau'r graffiti ar gyfer y Cyngor Cymuned. **PENDERFYNWYD** y Cynghorydd B Jones i gysylltu â Brodyr Griffiths i weld a yw hyn yn rhywbeth y gallant ei wneud ac i sicrhau nad yw'n

niweidio'r garreg. Hysbysodd y Cadeirydd yr aelodau fod y tŷ haf yn tarddu o Fferm Dyffryn. Y bwa carreg yw'r rhan sylweddol o ddyluniad yr adeilad, er bod y to llechi gwreiddiol wedi'i newid i do gwastad.

Gadawodd y Cynghorydd L Jones y cyfarfod am 20:24.

8. Materion yn Codi

Holiadur Cymunedol:

a. Pwy fydd yn postio ym mha leoliad yn y pentref?

Dyma a drafodwyd yn y cyfarfod ar 25 Mehefin 2020:

Byddai'r Cynghorydd B Jones yn cyflawni yn ei hardal uniongyrchol ac yn gwneud meysydd eraill pe bai'r aelodau hynny nad oeddent yn bresennol yn gallu helpu i ddsbarthu. Byddai'r Cynghorydd Phillips yn danfon yn ei hardal ac mewn dwy ardal arall gerllaw, mae'r Cynghorydd L Jones ar hyn o bryd yn brysur yn y gwaith a hefyd mae ganddo 2 o blant ifanc ac ni fyddai'n gallu cynorthwyo, mae'r Cynghorydd Picouto yn cysgodi ond byddai'n esgor yn ei stryd, dywedodd y Cynghorydd Richards y Clerc y byddai'n ei gynorthwyo, ni all y Cyng John oherwydd materion cysgodi a symudedd.

Awgrymodd y Cynghorydd B Jones y dylid postio'r holiadur i'r Ffermydd oni bai y byddai rhai o'r aelodau nad oeddent yn bresennol yn danfon â llaw i arbed costau.

Hysbysodd y Cadeirydd yr aelodau ei bod yn cysgodi oherwydd afiechyd ei gŵr a dim ond unwaith yr wythnos y mae'n mynd allan.

Bydd angen dosbarthu'r Arolwg dros ddiwrnod neu ddau gan y bydd wedi'i ddyddio a bydd yn ofynnol ei ddychwelyd cyn pen 14 diwrnod o'r dyddiad ar frig yr arolwg.

b. Dulliau Casglu i'w trafod.

Hysbysodd y Cynghorydd B Jones yr aelodau y gellir benthycu blwch pleidleisio gan CSC i'w ddefnyddio fel blwch post wedi'i selio. Bydd angen gosod arwydd ar y blwch.

Cafwyd trafodaeth ynglŷn â chasglu a phenderfynwyd y byddai'r mwyafrif yn ôl pob tebyg yn postio'r arolwg yn ôl yn y blwch pleidleisio a fyddai'n cael ei roi mewn Touts unwaith y cytunwyd arnynt. Byddai'r Arolwg hefyd yn nodi pe bai unrhyw un yn mynnu ei fod yn cael ei gasglu yna byddai angen iddynt gysylltu â'r Clerc. Mae cost amlenni a stampiau yn afresymol. Penderfynwyd y gallai'r arolwg gael ei blygu mewn ffordd a fyddai'n dangos logo Cyngor Cymuned Betws i obeithio hyrwyddo diddordeb wrth ei bostio trwy flychau llythyrau a chyfyngu ar ei waredu yn y 'bag glas'.

Penderfynwyd na fyddai Survey Monkey yn cael ei ddefnyddio y tro hwn.

PENDERFYNWYD bod y Clerc yn e-bostio'r Holiadur at y Cyng Phillips a fyddai'n gwneud rhai newidiadau ac yn eu hargraffu unwaith y byddai'r cyfieithiad wedi'i gymeradwyo a'i wirio gan y Cyng. B Jones a bod y fformat newydd wedi'i wneud. Y Cyng Phillips i gael dyfynbrisiau gan argraffwyr lleol.

Hysbysodd y Cadeirydd yr aelodau ei bod wedi cyfarfod â Phartneriaeth Diogelwch Dŵr Caerfyrddin ac aelod o TRJ mewn perthynas â gosod y cabinet Bwi Bywyd newydd y dylid gobeithio ei wneud yn fuan, ac mai dim ond y 3ydd o'i fath fyddai i'w osod ynddo Cymru.

c. Cyfarfod Nesaf: Cyfarfod Cyllid

Daeth y cyfarfod i ben am 20:45.